

Zápis

VII. sjezd čs. esperantistů, který se konal pod záštitou p. ministra informací a osvěty Václava Kopeckého ve dnech 4.-6.června 1949 v Liberci.

Neděle, 5-června 1949 :

10 hod.

Slavnostní zahájení sjesdu. Esperantská hymna zpívaná přítomnými.

Ing. Karel Fanta, předseda klubu E. v Liberci vítá všechny účastníky sjezdu (735 přihlášek na kongres), kterých se zúčastnilo 760 delegátů, dále vítá zahraniční hosty ze Švýcarska, Francie a Maďarska, pak zástupce p. ministra informací p. sekčního šéfa Petra Konečného, jakož i čestné předsednictvo krajského národního výboru Liberec. Čte pozdravné telegramy a přípisy z celého světa, z Polska, Bulharska, Maďarska, Holandska, Francie, Dánska, Švédská, Anglie, Švýcarska, Německa i z Japonska. Provolává zdar VII. celostátnímu E. kongresu v Liberci.

10.30: Ujímá se slova předseda svazu čs. esperantistů Adolf Malík. Vítá účastníky zahraniční i domácí.

10.40: Petr Konečný v zastoupení p. min.inf. Kopeckého, který poskytl tomuto sjesdu svou záštitu, zdraví sjezd takto:

"Bylo mi uloženo, abych Vás všechny pozdravil jménem p. ministra, což rád činím a chtěl bych Vás ujistit, že ministerstvo informací a osvěty si jasně uvědomuje státní a politickou důležitost Vašeho esperantského hnutí, a že důvěřuje tomuto pokrokovému hnutí. Rádo spolupracuje se svazem esperantistů, podporuje je a hodlá tak činiti i do budoucna. Zatím přeji vašemu jednání mnoho zdaru." (česky)

10.48: A.Malík opakuje esp. promluvu sek. šéfa Konečného a ohlašuje postupně zástupce krajského národního výboru a představitele veřejného života.

10.10: Josef Wolf, předseda krajské odborové rady v Liberci:

"My odboráři a dělníci víme, co znamená E. - tato důležitá řeč. Věříme, že náš lid, jehož historie byla pohnutá, neboť bojoval vždy o svá práva, že náš lid chápe nyní dějinnou epochu mezi kapitalismem a socialismem. My věříme, že myšlenky lidové demokracie podporujete a přejeme vašemu zasedání E. mnoho zdaru."

10.50: Josef Krupka, předseda svazu bojovníků za svobodu: Je pro mé velikou ctí pozdraviti váš sjezd. Fronta míru roste den ze dne. Utvoříme světové fronty míru. Přeji vašemu E. kongresu mnoho zdaru."

10.53: plk. Jindřich Horský ?, posádkový velitel v Liberci:

"My hledáme i když vycházíme se zásady, že tíž se připravuje mír. Uvažovali jsme o tom ve vězení a došli jsme k závěru, že mezinárodní jazyk je nutný. Proto necht' se dočkáte nejlepších výsledků."

10.58: Jaroslav Patka, okr.osvět. inspektor, Liberec:

Pozdrav od osvětové rady v Liberci, která je ve styku s E., spolupracuje a pomáhá mu a má zájem, aby se ve světě šířily zprávy o velikém ušilí všeho našeho lidu na cestě k socialismu. Přejí mnoho zdaru a budou pomáhat naší významné a důležité práci.

11.03: Josef Tomeš, bezp.ref. KNV Liberec:

Pozdravuji E.hnutí, které ve svém programu má úkol sbližovati lidi všech národů a pracovati k dorozumění. Je to cíl, který je vznešený všem lidem. / esper./ En sama harmonia akordo.

11.05: Dr. Novák, biskup čs. církve:

"Drazí přátelé. Projedil jsem také kus světa sám – v Evropě, Itálii, Francii, a byl jsem nucen mluvití jejich řečí, ukazoval jsem na možnost jednoho mezinárodního jazyka a zdůrazňoval prosazování esperanta prakticky. Vás bych žádal o větší rozšíření myšlenky mezinárodního

jazyka. Máme je prosazovati na mezinár. foru, aby se stalo všeobecným. Dnes ráno v chrámu, když jsem k Vám mluvil esperant., cítil jsem nutné společenství. I když máme jiné přesvědčení, cítíme se lidmi. I já věřím, že Vy esperantisté, pomáháte nám, duchovním, aby se uskutečnilo sbratření lidstva. / Potlesk/. Tento souhlas ukazuje, že síla míru, síla lásky a přátelství je silnější než nenávisť, která by nás odvedla do nových válečných dobrodružství.

11.10: Malík: Češi a Slováci uvnitř i navenek.

Rosa: Redakce E.Slovaka. Zdraví všechny a přeje kongresu plenan sukceson. Zve na 33. E.kongres od 30/7 - 1/8 1949 do Bratislavy na Slovensko.

11.12: S. Kaján a Burda - pozdrav jménem SAT – jménem pracujících.

11.13: Očenášek zdraví sjezd za dopravu a pošty. Nia faklaboro celas alproksimigi homojn al homoj, ideojn al ideoj por la homar-interkompreniĝo.

11.15: sl. Odette Fregonara, Francouzka ze Ženevy, přináší pozdrav od franc. a švýc. esperantistů: Karaj geamlkoj, mi volas paroli nur en simplaj vortoj. Mi estis tre bone akceptita en via bela lando kaj mi interkonatiĝis preskaŭ, mi pensas, kun ĉiuj. Mi niam forgesos.

11.20: A. Malík / Celá přednáška v originále/.

až

11.37: Ni kongresas en historia loko Liberec. Okupado per Germanoj kaj nun LIBERECO. Děkuje p. min.informací Kopeckému a předsedovi města Liberce. 5-jara plano - nia celo estas socialismo. Riĉuloj ne bezonas simplan lingvon. Ĝenerala linio de laboristoj de KP.

11.38: Petr Konečný:

Vážený přítel a hosté. Byl jsem požádán, abych zde přednesl zásadní stanovisko našemu E.hnutí a chtěl bych zde odpovědět na místě významném, kde se sešly esperantské složky. V čem vidíme význam Čs. E. hnutí? Nevidíme ho pouze v kulturním odborném významu. Význam tkví v samé progresivní podstatě, v jeho ideji, v jeho poslání. Význam tohoto našeho hnutí tkví v jeho tradicích národních i v mírových snahách Jiřího z Poděbrad a J. A. Komenského. Stejně tak tkví v mezinárodním hnutí a ve vysokém počtu jeho stoupenců a ve vysokém stupni organizovanosti. E.hnutí představuje důležitou sílu a staví se dnes před esp. jnutí světa a hnutí československého. Jakou úlohu má hrát v tomto světě naše E.hnutí? Vy, přítel, víte, že svět se během dvou světových válek velmi změnil. Tyto dvě války urychlily úžasným způsobem svět, který vstoupil do rozhodující fáze svého zápasu – uskutečnění vlády pracujícího lidu, který představuje obrovskou většinu pracujících, do revolučního zápasu o lepší a spravedlivější řád. Naše nové Československo se rodilo ve znamení lidové demokracie a socialismu, ve znamení pokroku. Československo prošlo od r. 1945 od květnové revoluce tak podstatné změny, prošlo celou řadou stupňů ve svém vývoji a prožilo tak dalekosáhlé změny, které znamenají, že je zde nové Česko-Slovensko. Pracující lid se stal v tomto státě pánem a hospodářem a již tato skutečnost, že v čele pracujícího lidu stojí dělnická třída, vedená KSČ, která zaručuje nový a lepší společenský řád. Je tedy přirozeným následkem, že i čs. esperantské hnutí ocitá se před rozhodující otázkou, na které cestě se postaví. Zápas lidstva o nový a lepší život, o spravedlivější řád nebyl ani druhou světovou válkou dobojován ve světovém měřítku a musí pokračovat. V západním světě vládne starý řád, hlásající vykořisťování člověka člověkem – řád, který obsahuje kořeny rasismu a fašismu, ve kterém se připravují katastrofální války – řád, ve kterém se ochromuje snaha o dorozumění mezi národy - řád, v němž jsou síly proti pokroku a socialismu, které bojují proti nositelem imperialismu - řád, který popírá práva skutečného socialistického humanismu. E.hnutí je důležitou silou, která může povznést nebo poškodit věc pokroku. E.hnutí stojí před rozhodnutím. Neutralita je nemožná, samoučelnost je absurdní, a každý takový esperantista se stává plevou v tak velkém světovém vývoji. Stejně je i falešná představa nepolitickosti esp. hnutí. Nemůže přeci nestránit věci míru a spravedlivějšímu řádu. Je nutno, aby se E. hnutí zařadilo do jedné s hlavních bojujících front. My víme, komu bude v tomto zápase patřit vítězství. Bude patřit táboru míru, pokroku, socialismu, lidové

demokracii, tábora socialistického internacionalismu, který usiluje o spravedlivější a lepší řád. Starý svět prohraje v tomto zápase, jako prohrál v první a druhé světové válce. A s ním prohrají i ti esperantisté, kteří se přidají do řady nepřátel. Tito budou smeteni. A v této chvíli vidíme vážnost přítomné chvíle. V čem tkví? Vidíme jasně, že esp. hnutí světa se ocitá v kritické situaci a hrozí nebezpečí, že sklouzne na falešné ideje - ideje kosmopolitismu. Má-li esp. hnutí dosáhnout svých ideálů, nestačí jeho vlastní síla a je nutné, aby se spojilo s největší pokrokovou silou dějin, kterou představuje mezinárodní dělnická třída. Má učiniti z esp. hnutí mocný nástroj v jeho úsilí o mezinárodní mír ve spolupráci o dorozumění mezi národy proti silám reakce a proti silám války. Svazek, který bude spojovat čs. pracující lid se se všemi pokrokovými státy světa, a že vyhledá a najde ve světě přátele a obhájce ve věci pracujícího lidu. Věříme, že chápete takto i vy. Věříme, že je vám jasné, že v socialismu se vaše hnutí ztotožní s hnutím o mír a mezinárodní dorozumění. Věříme, že naše esp. hnutí nastoupí s aktivitou, která je nám společnou cestou k socialismu pod vedením našeho největšího syna, milovaného prezidenta Klementa Gottwalda. Věříme, že naše esp. hnutí dá na historické otázky také pravou odpověď, která bude odpovídat jeho nejlepším historickým tradicím ve vývoji našeho esp. hnutí. To znamená, že naše veřejnost, náš lid, naše vláda uznají onu důležitou úlohu, kterou vykonává naše čs. esp. hnutí. V této chvíli vám přeji při vašem jednání i při vaší další práci mnoho a mnoho zdaru.

12.— A. Malík děkuje za projev. Máme radost a plně uznání za otcovskou připomínku a ukazatele naší cesty. My věříme, že pravda již zvítězila. Náš lid stojí v okamžiku, kdy chceme říci, že i naše vítězství je ve prospěch lidu, pokrokového světa a míru. S dvojnásobnou chutí se dáme do práce a tisíce dopisů se rozletí do ciziny. /Ročně asi 60.000/. A to je významná položka. Zde chceme sloužit lidu. Musíme mluvit pravdu a exportovat esperanto jako socialismus do celého světa. Návrh pozdravných telegramů p.presidentovi a p. min. informací, které byly schváleny potleskem.

12.07: Rudolf Hromada, místopředseda svazu W.:
infomoj, subskriboj, fakaj kunsidoj.

12.10: Malík – zakončení: čs. hymna, zpívána přítomnými
Odpoledne.

14.30: PHC J. Stejskal z Ústavu lidské práce v Praze:
přednáška: helpa lingvo internacia en publika opinio / esp./.

15.-- : Ing. Karel Fanta:

30 let Klubu esperantistů v Liberci.

15.10: Jaroslav Mařík recituje báseň M. Lukáše k 30 let. jubileu EK Liberec.

15.20: Dr. Stanislav Kamarýt, redaktor E., děkuje za práci ve svazové kanceláři pí. Baldové /61 grupoJ/.

Návrhy redakci:

prof. Jukl, Tábor, děkuje Dr.Kamarýtovi, redaktoru E., neboť časopis dává život našemu hnutí.

Dr. Černý, Litoměřice, navrhuje spořit papírem i slovy, a vydat hlavně nové encyklopedie.

Burda, Plzeň, noviny nemají být učebnicí, psát více o problémech ČSR a socialismu, posílat svazový časopis E.korespondentům do ciziny. Odpověď: Úlohu informační tiskoviny o nové ČSR vykonává "Esperanto-Servo".

Tvarožek pri Esperanto Slovaka.

Dr. Kamarýt: Vera impresio pri ČSR kaj socialismo. /článek od Simonova, Scheinpflugové o Norimberku, část květnové revoluce od Kl. Gottwalda, ještě dříve než se stal prezidentem/.

Malík: posílat články z Plzně a ostatních míst pro časopis, zprávy, o školách a kursech zasílat prof. Kilianovi, Třebíč a Dr. Kamarýtovi, Chotěboř.

Speciala rimarko de prof. Jukl: Přesvědčiti o přednostech E. a nehubovati někoho, když je proti E. /J.A.Komenský/.

MUDr. Černý poukazuje na sjezd v Ostravě dne 12.VI.1949. Dále navrhuje, aby děti dostávaly jako odměnu za E.kurs odznaky. Je dostatek učitelů a profesorů E?

MUDr. Vaněk, N. Role: Kursy v karlových Varech.

Burda, Plzeň: "Sennaciulo" - laborista gazeto.

Malík podotýká, že tento časopis obsahuje též anonymní články a proto není seriosní. Sennaciulo ne estus plu.

/ Stalin estas por ni 2-a patro. Ankaŭ kapitalista mondo respektas lin, same kiel Rooswelt./

Sattek, Příbor: Navrhuje kursy učitelů E. o prázdninách v Doksech nebo v Rožnově. Učitelé, členové ÚRO mohou mít sazbu jako pro rekreaci.

Malík: Neví se, kdo přeložil průvodce Prahou do E. Nutno vždy hlásit napřed, kdo chce něco přeložit.

Dr. Kamarýt oceňuje práci p. Malíka, p. Hroady Rudolfa a Jiřího, p. Ginze, Maříka atd.

Revise: Míčová na základě provedené revise s p.Buhrem a sl. Řeháčkovou v účetních knihách a po přezkoumání příjmových a výdajových dokladů Svazu esperantistů za rok 1948, navrhuje udělití absolutorium účetnímu, pokladní a celému výboru. Jednomyslně schváleno, proti nebyl nikdo.

Malík: Mezinárodní sjezd 1949 v Anglii – Bournemouth: zúčastní se 5 delegátů: Ginz, Slanina, Vondroušek, Škorpil, Kořínek.

Burda, Plzeň: Kongres SAT v Paříži 1949 - navrženo 100 delegátů. / Dle p. Malíka nebude tolik povoleno./

Malík: Sdělení o telegramu předsednictvu k IX. sjezdu KSC v Praze 25/5 1949.

Sběr papíru / 7.000 kg již odevzdáno, Hradec Králové 10.000 kg./

Majerová: brožura "Pozdrav z Mnichova".

Dr. Kamarýt: Češi a Slováci. Dva zvláštní výbory, a proto do našeho výboru budou zvoleni Češi, jelikož Slováci mají svůj výbor.

Malík: Kandidátka nového výboru : Malík, Dr. Kamarýt, Rudolf Hromada, Mařík, Valeš, Nováková, Hromada Jiří, Baldová, Míčová atd.

Dr. Kamarýt: Děkuje p. Maříkovi, gen. sekretáři svazu a oceňuje jeho důležitou práci.

Mařík: Referát o činnosti svazu nepodává, neboť byl již otištěn ve svazovém časopisu. Jeho práce jako gen.sekretáře se vyčerpávala hlavně svazovou korespondencí. Za uplynulý rok od 1.11.1948 sán zhotovil a vyexpedoval 2.019 přípisů, legitimace /za pokladníka/ a zápisy ze schůsí / za jednatele/. Žádá, aby svaz dal k ruce gen. sekretáři honorovanou sílu, jež povede korespondenci podle jeho pokynů, a resignuje na funkci svaz. korespondenta, která mu zcela zabraňuje věnovati se pracím vyššího druhu pro hnutí.

Malík: Děkuje p. Maříkovi za vykonanou práci a za přijetí funkce gen.sekretáře i pro rok 1949.

Hromada: Oznamuje, že Jiří Hromada rezignuje z funkce účetního, může však být i revizorem při účetní kontrole vzhledem na jeho odborné znalosti. Účetním je nyní nová placená síla.

Dr. Kamarýt: ORBIS, výsadní společnost, která dováží a vyváží knihy do ciziny. Kontrola článků do novin, aby nebyly tištěny neodpovědně, i když je svoboda a každý redaktor může psát, co chce.

Malík: Byl přečten návrh resoluce ze zasedání kongresu v Liberci /viz zvláštní přílohu/. Diskuse.

Resoluce byla odhlasována s doplňkem p. Rud. Hromady a Tvarožka, aby tam byla vložena věta o umožnění dovozu a vývozu knih do ciziny, které jsou hybnou pákou našeho hnutí. Od min. informací se vyžádá zvláštní dopis pro ORBIS.

Resoluce byla jednomyslně odhlasována, proti nebyl nikdo.

Zároveň bylo odhlasováno, aby byly zaslány pozdravné telegramy prezidentu Gottwaldovi a ministru informací Kopeckému / viz přílohy /.

Burda: Návrh, aby se požádala KSČ o podporu našeho hnutí, stejně tak jako u jiných masových hnutí /svaz přátel atd./

Malík: Nepodávat jen KSČ – existuje Národní fronta 4 stran.

Hromada R: Příspěvky na rok 1949 a 1950.

Příspěvky na rok 1949 zůstávají beze změny. Navrhuje se zmocnití ústřední výbor svazu, aby koncem roku 1949 mohl nově upravit podle nové kalkulace členské příspěvky na rok 1950, jestliže by to bylo nutné. Návrh schválen, proti nebyl nikdo, 3 osoby se zdržely hlasování.

Sklenčka: Laborkunsidoj kaj ankaŭ mirindaĵoj de la regiono /Ještěd/.

Malík: končí 18.25 hod. pracovní konferenci sjezdu.

Pondělí, 6. června 1949.

Dopoledne fakaj kunsidoj: junularo, pošt-trafiko, interkluba kontaktado.

11.30 hod. Závěrečné zasedání kongresu a zakončení.

Malík: Vítá všechny a pozdravuje další příchozí ze Švýcarska, sl. Clairette Fregonara ze Ženevy, prof. Garbara z Wroclavi / pouze dopis - setkání na Snežce/.

British E. Association, London, nám oznámila vysílání na BBC a požádala, abychom napsali přímo na BBC, zda je slyšíme /psát jednotlivě/.

Malík: Poděkování sl. Odette Fregenera za pochopení snahy nás všech v ČSR na cestě k socialismu.

Tvarožek: Děkuje čs. esp.za uspořádání kongresu v Liberci, který v nás zanechá krásnou vzpomínku na vždy. Český a slovenský esp.svaz. Pozvání na sjezd do Bratislavy 30/7 až 1/8 1949 v Bratislavě.

Malík: Zprávy pro tisk o sjezdu v Liberci, kam se sešlo tolik esperantistů, že zaplnili všechny hotely. Poděkování městu Liberci za přijetí a EK Liberec – Ing.Fantovi.

Slovník čs.-esp. de Filip vytištěn. Jeden čestný výtisk darován předs. svazu p. Malíkovi. Slovník však nemůže být i expedován v důsledku nového zákona o nakladatelské činnosti. /Totéž se slovníkem p.Rud. Hromady - poznámka zapisovatele/.

Podán návrh, kde se má konati příští celostátní sjezd v roce 1950 – Slovensko.

Rosa: Upozorňuje na slovenský sjezd v srpnu 1949, kde se podá návrh na celostátní sjezd 1950, a tam se o něm rozhodne. Slovenský svaz podá proto za měsíc zprávu do Prahy.

Ing. Fanta: Upozorňuje zasedání. Vivu eterna paco. Vivu Esperanto!

Malík: Děkuje městu Liberci, které uspořádalo tento letošní sjezd právě v Liberci – svobodném, t.j. LIBERECO, což znamená svobodu. Za okupace to bylo město nesvobody, kde český lid trpěl něm. vládou za Konráda Hennleina.

To byla nesvoboda – mallibereco. Nyní Liberec estas simbolo de libereco, neboť dnes jsou zde usazeni naši čeští lidé. Estas dokumento, ke ni estas liberaj en nia respubliko kaj fidelaj al la respubliko, al la socialismo.

Upozornění na návštěvu musea ve vile K. Hennleina "Německé barbarství a koncentrační tábory", utrpení českých lidí za okupace."

Ruĝa fadeno el Liberec.

KONEC ve 13.30 hod.: HYMNA ESPERANTO.

Zapisovatelka:

Míčová

5.VI.1949: 7.30 esp. bohoslužby církve československé v kostele na nám.Čes. bratří. Celebkuje biskup Dr.Miroslav Novák

8.30 esp. bohoslužby církve řím-kat. Celebroval prof. Jan Filip z Náchoda-

5.VI.1949: 20 hod. slavnostní večer s uměleckým programem.

Telegramy:

Dva telegramy z Liberce dne 5. června 1949:

1./ Klement Gottwald Praha, Hrad

Vážený pane presidente.

Více než 600 delegátů sedmého celostátního sjesdu svazu československých esperantistů, kteří se sešli v Liberci ze všech končin republiky, zdraví Vás, pane presidente, co nejvřeleji ujišťující Vás o oddané službě naší lidově demokratické republice, jejímu pracujícímu lidu na poli mezinárodní pomoci esperanta.

Adolf Malík
předseda svazu čs. esperantistů

2./ Václav Kopecký, ministr informací, Praha.

Vážený pane ministře.

Účastníci sedmého celostátního sjeudu československých esperantistů v Liberci zdraví Vás co nejsrdečněji jako svého patrona a přejí Vám mnoho zdraví při Vaší práci pro pracující lid Československa. V nás najdete, pane ministře, vždy ochotné pomocníky. O tom Vás ujišťuje více než 600 delegátů kongresu.

Adolf Malík
předseda svazu esperantistů

Telegram klubu esperantistů v Praze dne 25. května 1949.

Předsednictvu IX. sjezdu KSČ – Praha.

Pražští esperantisté shromáždění dnes na své 44 valné hromadě ve dvoraně ředitelství pošt v Praze II. zdraví upřímně IX. sjezd KSČ a přejí mnoho zdu sjezdovému jednání, jakož i další práci pro lidově demokratickou republiku a její lid.

Za výbor klubu esperantistů
Jaroslav Šustr.

Míč.

Resoluce VII sjezdu československých esperantistů 4.—6. června 1949 v Liberci **Rezolucio de la VII-a ĉehoslovaka kongreso esperantista la 4—6-an de Junio en Liberec**

Historie československých esperantistů je důstojná. České esperantské hnutí vzniklo v řadách brněnských dělníků a pracující inteligence již v roce 1902. Již od roku 1908 sdružovali se čeští esperantisté ve dvou svazech (Unio a Asocio), z nichž po první světové válce vznikl roku 1920 Svaz československých esperantistů (ĈAE), který od roku 1936 pracuje jako Svaz esperantistů Československé republiky (EAĈSR).

My, českoslovenští esperantisté, stojíme již od samého vzniku naší organizace na straně pokroku, sdružující se bez rozdílu ras, národností, náboženství a stavů.

Ale ne všude a ne všichni esperantisté jsou nositeli socialismu a pokroku. Podle liberalistické Boulogneské deklarace z r. 1905 může být esperantistou každý, ať používá esperanta k jakýmkoliv záměrům a cílům, a tedy i zpátečník, ano i fašista. To si pokrokoví esperantisté uvědomili. Proto roku 1947 na světovém kongresu v Bernu, na návrh zástupců z lidově demokratických zemí a za podpory zástupců i některých západních zemí bylo opětně zdůrazněno, že členy světového svazu Universala Esperanto Asocio (UEA) nemohou být elementy fašistické a protidemokratické.

My, českoslovenští esperantisté, byli jsme jednou z prvních obětí fašistické a nacistické války, jejíž hybnou silou byl velkokapitalismus, imperialismus a rasismus. Esperantský svaz byl prohlášen za protinacistickou organizaci. Desítky českých esperantistů bylo za okupace vězněno (František Březina, Josef Buben, Rudolf Burda, O. Ginz, V. Homola, Rudolf Hromada, Dr H. Jokl, Floriánová, V. Kalaba, O. Matzenauer, Pittner, Vilémová, P. Pokorný, Oto Sep, Richard Šedý, Stan. Žák) a popraveno (A. Mrázková, Ing. Slavík, Košťanský, Otto Petrovi, Jar. Benda, Rud. Koch, MUDr K. Marek, Jos. Raška, Marie Krousová, Stan. Malý, Jar. Rybařík, Josef Šafránek, Mir. Vajsar). A stejně tak i v jiných okupovaných zemích.

Vidíme však, že po vojenské porážce německého fašismu se v imperialistických zemích fašistické tendence zcela nepokrytě hlásají, přesto, že neuplynula ani čtyři léta od skončení strašlivého krveprolití, do kterého uvrhnul lidstvo německý fašismus.

My, českoslovenští esperantisté, voláme proto všechny esperantisty světa, aby definitivně zúčtovali s fašismem a aby se s námi postavili po bok v boji proti zpátečnictví, za uskutečnění lidové demokracie a za vítězství všeho pracujícího lidu.

My, českoslovenští esperantisté, voláme všechny naše samideány — stoupence stejné ideje — aby se dali do služeb míru a pokroku všude tam, kde pod pokryteckým pláštěm tak zvané »demokracie« je vykořisťován člověk člověkem a kde se štvě do války pro kapitalistické zisky a pro ožebračení pracujícího lidu v zruďném stínu třídní a rasové diskriminace.

Kapitalistický řád dává kapitalistovi svobodu vykořisťovat zaměstnance a přepychově a »svobodně« žít ze svých bezpracných zisků.

My, českoslovenští esperantisté, pracujeme pro mír a za svět socialismu, který odstraní lživý, nemravný řád, jenž nespasil lidskou společnost, ale plodí hospodářské krize a z nich hledá východisko válkou. — Naší povinností je odhalovat bezohledně hnízda reakce a fašismu a strhnouti s sebou všechny, kteří ulpěli na »esperantu pro esperanto«.

Odmítáme tuto samoúčelnost, jež činí z esperanta jen kratochvíli, nic nebudující a nic neřešící. Stejně tak odmítáme snahu kapitalistické mezinárodní reakce o zneužití světového esperantského hnutí pro podvodné imperialistické cíle, skrývané pod falešným heslem kosmopolitismu. Jsme upřímnými vlastenci a milujeme vroucně svůj národ. Jsme součástí pracujícího lidu a spolu s ním budujeme usilovnou práci nový spravedlivější život v blahobytu, svobodě a bezpečnosti. Jsme hrdí

na svou národní kulturu. Tím více usilujeme o dorozumění pokrokových pracujících lidí všech národů a zemí, kteří stejně jako my ctí ideály pokroku a opravdového, t. j. socialistického, humanismu a kterým stejně jako nám je esperanto mocnou zbraní v zápase o mír světa, mohutným prostředkem dorozumění národů, jež ideu míru a spolupráce národů šíří účinným slovem, tiskem i rozhlasem ke statisícům esperantistů ve všech státech a ve všech zemích světa. Svá předsevzetí v skutek obrátíme a esperanta použijeme jako velmi významného prostředku našich pokrokových snah. Jak to uděláme?

3. Zapůsobíme na všechny esperantisty světa, aby pracovali v nejtěsnější spolupráci s pracujícím člověkem, který je pokrokovou hnací silou proti parazitům lidské společnosti.

4. Zvýšíme naši informační službu v cizině, aby se dověděla, že česko slovenský lid si dovede vládnout sám, že dokázal zničené statky nejen obnovit, ale je i rozmnožit a že se stal spolubojovníkem za lepší a spravedlivější řád ve své zemi a na celém světě. Budeme informovat fakty, bez nadsázek a západnického zastírání a budeme stejnou službu požadovat od esperantistů celého světa.

Tak se stanou českoslovenští esperantisté poctivými spolupracovníky lidu, opírajíce se o tradici velkého syna českého národa, Jana Amosa Komenského, který po neuskutečněných snahách antických středomořských národů, které už tehdy cítily potřebu společného dorozumivacího jazyka, tehdy ovšem k účelům obchodním, první a to již na začátku 17. století, konkretisoval myšlenku všem národům společného jazyka míru, jímž se stalo Zamenhofovo esperanto.

Vytvářejíce již dnes mohutné společenství pokrokových lidí na celém světě, navazujeme opět na dobrou českou tradici husitského, lidového krále Jiřího z Poděbrad, prvního iniciátora mírové myšlenky spojených národů, s heslem: »Hrad'me se přáteli — ne valy«.

Ano, sloužíme získávání pokrokových přátel a chceme v této práci zdárně pokračovat. Nechť žije lepší, pokrokový řád světa, nechť žije světový mír a jeho nejpevnější záruka, t. j. všechen — pokrokový lid světa v čele s mocným ochráncem míru, Sovětským svazem a jeho geniálním vůdcem generalissimem Stalinem.

Teprve vítězstvím pokrokových sil světa bude splněno v pravém smyslu esperantské motto: Socialismus — Humanismus!

Vydáváme a po celém světě rozšiřujeme informační bulletin »Esperanto-Servo« a své odborné měsíčníky »Esperantista« a »Esperantisto Slovaka«, vydali jsme a do všech dílů světa rozeslali ústavu ČSR, pohlednice s mapkou republiky, a do tisku jsme dali Nový školský zákon. Vyjde »Reportáž psaná na oprátce« od národního mučedníka a hrdiny našeho lidu Julia Fučíka; vydán byl zpěvník národních písní. Roztomilé dílko národní umělkyně Marie Majerové: »Město ve znamení ohně« vydá okresní rada osvětová v Kladně. K vydání připravujeme: Informativní stati o zemědělské reformě a o národním pojištění, Čtení o odborovém hnutí v ČSR a několik dalších významných publikací, jež mají informovati cizinu o naší republice.

Opírajíce se o tyto pozitivní výsledky své práce, vznášíme na ministerstvo informací vážnou a naléhavou prosbu, aby důrazně nařídilo výsadní knihkupecké společnosti Orbis, aby dovozovala dovoz esperantských knih z ciziny v potřebném rozsahu a aby jejich distribuci pověřila naše knihkupectví. Nynější postoj Orbisu v této otázce škodí jak naší práci doma, tak naší pozici v zahraničí.

Historio de ĉeĥoslovakaj esperantistoj estas dignoplena. Ĉeĥa esperantista movado naskiĝis en Brno en medio de laboristoj kaj laboranta intelektularo jam en la jaro 1902. Jam de j. 1908 unuigadis ĉeĥaj esperantistoj en du Asocioj (Unio kaj Asocio), el kiuj post la unua milito en 1920 estiĝis Ĉeĥoslovaka Asocio Esperantista (ĈAE), kiu de 1936 laboras kiel Esperanto-Asocio en Ĉeĥoslovaka Respubliko (EAĈSR).

Ni ĉeĥoslovakaj esperantistoj staras jam de post estigo de nia organizo sur fronto de

progreso unuigante sen diferenco de raso, nacieco, religio, profesio.

Sed ne ĉie kaj ne ĉiuj esperantistoj estas portantoj de socialismo kaj progreso. Laŭ la liberalisma Bulonja deklaro el j. 1905 povas esti esperantisto ĉiu, uzu li Esperanton por iuj ajn intencoj kaj celoj, do ankaŭ reakciulo, ja eĉ faŝisto. Tion la progresemaj esperantistoj jam konsciais. Tial en 1947 en universala kongreso en Bern, laŭ propono de delegitoj el popoldemokratiaj ŝtatoj kun subteno eĉ de kelkaj delegitoj el okcidentaj landoj, estis akcentite, ke anoj de la Universala Esperanto-Asocio (UEA) ne povas esti elementoj faŝisitaj kaj kontraŭdemokratiaj.

Ni ĉeĥoslovakaj esperantistoj estis unu el la unuaj viktimoj de la faŝista kaj nazista milito, kies movoforto estis grandkapitalismo, imperialismo kaj rasismo. Esperantista Asocio estis deklarita kontraŭ-nazisma organizo. Dekoj da ĉeĥaj esperantistoj estis dum la okupacio arestataj (František Březina, Josef Buben, Rudolf Burda, O. Ginz, V. Homola, Rud. Hromada, Dr H. Jokl, Floriánová, V. Kalaba, O. Matzenauer, Pittner, Vilémová, pastro Pokorný, Oto Sep, Rich. Šedý, Stan. Žák kaj aliaj), dekoj estis ekzekutitaj (R. Bloch, Blochová, Jar. Benda, MUDr K. Marek, Stan. Malý, Marie Krousová, A. Mrázková, Ing. Slavík, Jar. Rybařík, Josef Šafránek, Košťanský, Otto Petroi, Mir. Vajsar k. aliaj). Kaj simile en aliaj okupaciitaj ŝtatoj.

Sed ni vidas, ke post la militista malvenko de la germana faŝismo estas en imperialistaj landoj proklamataj tute senkaŝe faŝismaj tendencoj malgraŭ tio, ke ne forpasis eĉ kvar jaroj de post la fino de terurega sangverŝado, en kiun ĵetis la homaron la germana faŝismo.

Ni ĉeĥoslovakaj esperantistoj vokas ĉiujn esperantistojn de la mondo, ke ili definitivĉe fermu la kalkulojn kun faŝismo, ke ili starigu sin ĉe nia flanko en batalo kontraŭ reakciemo, por efektivigo de popoldemokratio kaj por venko de laboranta popolo.

Ni ĉeĥoslovakaj esperantistoj vokas ĉiujn niajn samideanojn, ke ili ekservu al paco kaj al progreso ĉie tie, kie sub hipokrita kaŝilo de tiel normata »demokratio« homo estas ekspluatata de homo kaj kie oni provokas por milito pro kapitalistaj profitoj kaj por malriĉigo de laboranta popolo sub kriplaĵa ombro de klasa kaj rasa diferencigo.

Kapitalisma sistemo donas al kapitalisto liberecon ekspluati la dungiton kaj lukse »libere« vivi el siaj senlaboraj profitoj.

Ni ĉeĥoslovakaj esperantistoj laboras por la paco kaj por la mondo de socialismo, kiu forigos mensogan nemoralan ordon, kiu ne savis la homan socion, sed naskigas ekonomiajn krizojn kaj serĉas el ili eliron per milito. — Nia devo estas senindulge senmaskigi nestojn de la reakcio kaj de faŝismo kaj irigi kun ni ĉiujn, kiuj algluiĝis al »Esperanto por Esperanto«.

Ni malakceptas tiun ĉi memcelecon, kiu faras el Esperanto nuran amuzilon nenion konstruantan kaj nenion solvantan. Same ni malakceptas tendencon de kapitalista internacia reakcio misuzi tutmondan esperantistan movadon por trompaj imperialistaj celoj kaŝataj sub falsa devizo de kosmopolitismo. Ni estas sinceraj patriotoj kaj ni amas arde nian nacion, Ni estas ero de laboranta popolo kaj kune kun ĝi ni konstruas per intensa laboro novan pli justan vivon de bonfarto, libero kaj sendanĝero. Ni fieras pro nia nacia kulturo. Despli arde ni strebas al interkompreniĝo de progresemaj laborantaj homoj el ĉiuj nacioj kaj landoj, kiuj egale kiel ni estimas idealojn de progreso kaj efektiva, t. e. socialisma, humanismo kaj al kiuj egale kiel al ni Esperanto estas potenca armilo en luktado por la mondpaco, potenca ilo por interkompreniĝo inter la nacioj, kiuj ideon de la paco kaj kunlaboro de la nacioj disvastigas en ĉiuj ŝtatoj kaj en ĉiuj landoj de la mondo per efikaj vortoj, per preso kaj per radio al centmiloj da esp-istoj. Niajn intencojn ni transformos en farojn kaj Esper-anton ni uzos kiel tre signifan rimedon por niaj progresemaj klopodoj. Kiel ni tion faros?

1. Kiam ni jam estas eksigintaj reakciajn elementojn, ni kreu firman bazon de progresema, reala humanismo.
2. Ni disvastigos intereson por Esperanto inter la popolo, ni revenos tiel al la popolo, kiu staris ĉe lulilo de Esperanto en ĝusta antaŭsento, ke en manoj de la laboranta popolo Esperanto povas fariĝi

potenca peranto por initerkompreniĝo de la nacioj kaj potenca armilo de la paco,

3. Ni influos je ĉiuj esperantistoj de la mondo, ke ili laboru en la plej tuŝproksima kunlaborado kun laboranta homo, kiu estas progresema movoforto kontraŭ parazitaj de la homa socio.

4. Ni pligrandigos nian informservon al la fremdlando, por ke ĝi eksci, ke la ĉeĥoslovaka popolo scipovas regi al si mem, ke ĝi sukcesis la detruitajn valoraĵojn ne sole renovigi sed eĉ plimulti kaj ke ĝi fariĝis kunbatalanto por pli bona kaj pli justa ordo en sia lando. Ni informos per faktoj, sen troigoj kaj okcident-maniera maskado kaj la saman servon ni postulos de esperantistoj el la tuta mondo.

Tiel fariĝos la ĉeĥoslovakaj esperantistoj honestaj kunlaborantoj kun la popolo, apogante sin sur tradicio de la granda filo de ĉeĥa nacio Jan Amos Komenský, kiu post neefektivigitaj penadoj de antikvaj nacioj apud Mediteraneo, kiuj jam tiam sentis bezonon de komuna interlingvo, tiam nature nur por komercaj celoj, unua, jam en komenco de la 17-a jarcento, konkretigis ideon de lingvo paca kaj al ĉiuj nacioj komuna, kiu poste fariĝis Zamenhofa Esperanto.

Kreante jam nun potencon komunecon de progresema homoj sur la tuta mondo, ni diaŭrigas en bona ĉeĥa tradicio de la husana popola reĝo Jiří z Poděbrad, unua iniciatinto de la pacideo de unuiĝintaj nacioj kun devizo: »Niaj remparoj estu amikoj, ne muroj!«

Jes, ni servas akirante progresemajn amikojn kaj ni volas en tiu ĉi klopodado sukcese daŭrigi. Vivu pli bona progresema mondordo, vivu mondpaco kaj ĝia plej firma garantio t.e. ĉia progresema popolo de la mondo frunte kun potenca, pac-defendanto Sovetunio kaj ĝia genia gvidanto generalisimo Stalin.

Nur per venko de progresemaj fortoj de la mondo estos plenumita versence esperantista devizo: Socialismo-humanismo!

Ni eldonas kaj tra la tuta mondo disvastigas informan bultenon »Esperanto-Servo«, niajn monatajn propagandajn revuojn »Esperantista« kaj »Esperantisto slovaka«, ni aperigis kaj en ĉiujn mondpartojn dissendis tradukon de Konstitucio de ĈSR, ilustritan karton kun mapo de la respubliko, en presejo estas traduko de nova lerneja leĝo. Aperos »Raportaro el sub la pendumilo« de la nacia martiro kaj heroo de nia popolo Julius Fučík; aperis kantareto de popolkantoj. Ĉarman verketon de la nacia artulino Marie Majerová »Urbo sub signo de fajro« eldonos Distrikta Konsilantaro Kleriga en Kladno. Por aperigo estas preparataj Informaj raportoj pri la terkultura posedo, kaj pri nacia asekuro, Legindaĵoj pri sindikata movado en ĈSR kaj pluraj pluaj publikigaĵoj, kiuj estas informantaj la fremdlandon pri nia respubliko.

Apogante nin sur tiuj ĉi pozitivaj rezultoj de nia laborado ni prezentas al la ministerio de informoj seriozan kaj impetan peton, ke ĝi ordonu al privilegiita librovendeja societo Orbis, ke ĝi permesadu importon de esperantistaj libroj el fremdlando en bezona amplekso kaj ke por ilia distribuo estu komisiita nia librovendejo. La nuna sinteno de Orbis en tiu ĉi demando malutilas al esperantista laboro enlande same kiel al nia pozicio en fremdlando.